EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 14.7.2021
SWD(2021) 610 final/2

KOMISIJOS TARNYBŲ DARBINIS DOKUMENTAS

POVEIKIO VERTINIMO ATASKAITOS SANTRAUKA

pridedamas prie

Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento

kuriuo dėl taikymo srities, atitikties taisyklių supaprastinimo, valstybių narių 2030 m. tikslų nustatymo ir įsipareigojimo iki 2035 m. bendrai pasiekti poveikio klimatui neutralumo tikslą žemės naudojimo, miškininkystės ir žemės ūkio sektoriuje iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2018/841 ir dėl stebėsenos, ataskaitų teikimo, pažangos stebėjimo ir peržiūros tobulinimo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2018/1999

{COM(2021) 554 final} - {SEC(2021) 554 final} - {SWD(2021) 551 final} - {SWD(2021) 609 final}

Santraukos lentelė (ne daugiau kaip 2 psl.)

Žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės (LULUCF) reglamento peržiūros poveikio vertinimas

A. Būtinybė imtis veiksmų

Kokia tai problema ir kodėl ji yra ES masto?

Pagrindinė problema yra ta, kad LULUCF sektoriuje gebėjimas absorbuoti CO_2 iš atmosferos mažėja: penktadalis grynojo absorbuojamo kiekio šiame sektoriuje buvo prarastas 2013–2018 m. Pagrindiniai veiksniai yra didėjantis medžių kirtimas, nuolat išmetami teršalai iš organinių dirvožemių ir paskatų stoka. Remiantis Komisijos prognozėmis, pakeisti šią tendenciją kitą dešimtmetį įmanoma, tačiau dabartinė reguliavimo sistema nesuteikia pakankamai paskatų. Kitos problemos: integruotos politikos sistemos, skirtos žemės (žemės ūkio ir LULUCF) sektoriaus sinergijai didinti, trūkumas, LULUCF apskaitos taisyklių sudėtingumas ir stebėsenos bei ataskaitų teikimo sistemų kokybės spragos.

Ką reikėtų pasiekti?

Pagrindinis politikos tikslas – iki 2035 m. pasiekti žemės sektoriaus poveikio klimatui neutralumą (t. y. žemės ūkio ir LULUCF sektoriuose išmetamų ir absorbuojamų teršalų pusiausvyrą); kiti tikslai yra sukurti sąžiningą, lanksčią ir integruotą politikos sistemą, supaprastinti įgyvendinimą ir pagerinti stebėseną bei ataskaitų teikimą.

Kokia būtų papildoma ES lygmens veiksmų nauda (subsidiarumas)?

Klimato kaita yra tarpvalstybinė problema, todėl koordinuojamais ES veiksmais papildomi ir sustiprinami nacionalinio ir vietos lygmens veiksmai. Suderinus veiksmus galima siekti didelių ES masto tikslų kartu pripažįstant skirtingus valstybių narių gebėjimus veikti ir didinant sąnaudų efektyvumą užtikrinant tinkamas lankstumo priemones tarp valstybių narių ir atsižvelgiant į kitus sektoriaus teisės aktus (PPR).

B. Sprendimai

Kokių yra galimybių pasiekti šiuos tikslus? Ar viena iš politikos galimybių pasirinkta kaip tinkamiausia? Jei ne, kodėl?

Pagal 1 galimybę nustatomas didesnio užmojo, bet paprastesnis LULUCF sektoriuje absorbuojamo kiekio tikslas kiekvienoje valstybėje narėje. Pagal 2 galimybę supaprastinti LULUCF tikslai susiejami su geresnėmis paskatomis didinti LULUCF absorbuojamą kiekį lanksčiai taikant Pastangų pasidalijimo reglamentą. Pagal 3 galimybę siūlomas planavimo procesas ir įpareigojantys tikslai iki 2035 m. sukurti neutralaus poveikio klimatui žemės sektorių (LULUCF ir žemės ūkio).

Tinkamiausia galimybė yra derinti supaprastintus ir platesnio užmojo LULUCF nacionalinius 2030 m. tikslus (kaip pagal 1.2 galimybę arba 2 galimybę, priklausomai nuo Pastangų pasidalijimo reglamento tikslų lygio) su ES mastu nustatytu 2035 m. su žeme susijusiu poveikio klimatui neutralumo tikslu. Į šią galimybę taip pat įtrauktas planavimo procesas, skirtas su žeme susijusiems klimato kaitos švelninimo veiksmams, nacionaliniai 2035 m. žemės sektoriaus tikslai (bus nustatyti vėliau) ir patobulinti stebėsenos ir ataskaitų teikimo reikalavimai.

Kokios yra įvairių suinteresuotųjų subjektų nuomonės? Kas kuriai galimybei pritaria?

Atvirų viešų konsultacijų respondentai pirmenybę teikė platesnio užmojo LULUCF tikslams, juos

pasirinko 45 % (dažniausiai – akademinė bendruomenė, ES piliečiai ir NVO). Antra, integruotiems žemės sektoriaus tikslams pirmenybę teikė 40 % respondentų, daugiausia iš privataus sektoriaus. Lankstumo priemonių didinimas naudojant Pastangų pasidalijimo reglamentą buvo labiausiai pageidaujamas pasirinkimas tarp valdžios institucijų.

C. Tinkamiausios galimybės poveikis

Kokie būtų tinkamiausios galimybės (jei jos nėra – pagrindinių galimybių) pranašumai?

Siekiant platesnio užmojo LULUCF tikslų, be poveikio klimatui neutralumo žemės sektoriuje iki 2035 m., bus matoma aiški nauda aplinkai, pvz., bendra nauda prisitaikant prie klimato kaitos, bendra nauda biologinei įvairovei ir bioekonomikai, taip pat tai paskatins naujus verslo modelius („anglies dioksido kiekį dirvožemyje didinantis ūkininkavimas“), iš kurių žemės valdytojai gaus papildomų pajamų. Integruotas žemės sektoriaus planavimo procesas ir patobulintos stebėjimo bei ataskaitų teikimo sistemos užtikrins efektyvesnį politikos formavimą ir politikos įgyvendinimą.

Kokios būtų tinkamiausios galimybės (jei jos nėra – pagrindinių galimybių) įgyvendinimo išlaidos?

Remiantis Komisijos modeliavimu (politikos scenarijus, dar vadinamas MIX scenarijumi), plataus užmojo LULUCF tikslas, numatytas poveikio vertinime (-310MtCO2eq 2030 m.) galėtų būti pasiektas už nedidelę anglies dioksido kainą, ne didesnę kaip 10 EUR už toną CO_2.

Koks bus poveikis MVĮ ir konkurencingumui?

Ši iniciatyva tiesiogiai nepaveiks žemės ūkio sektoriaus MVĮ (t. y. nėra tiesioginių ataskaitų teikimo reikalavimų atskirų žemės valdytojų lygmeniu). Siūlomi tikslai paskatins nacionalinę klimato kaitos švelninimo politiką žemės sektoriuje, o tai gali pagerinti ilgalaikį bioekonomikos sektorių konkurencingumą (pvz., tvaresnis maisto, pašarų ir biomasės tiekimas ir atsparumas klimato kaitai).

Ar tai turės didelį poveikį nacionaliniams biudžetams ir administravimo subjektams?

Supaprastinus atitikties taisykles sumažės reguliavimo išlaidos. Tobulinant stebėsenos ir ataskaitų teikimo sistemas atsiras tam tikrų išlaidų, tačiau taip pat bus veiksmingiau naudojamasi jau finansuojamais ir turimais duomenų rinkiniais ir technologijomis (pvz., nuotoliniu stebėjimu), o sprendimai priimami ekonomiškai efektyviau. Integruotas planavimas visam žemės sektoriui gali būti grindžiamas esamais nacionaliniais energetikos ir klimato srities planais, o tai paskatins politikos sinergiją, pvz., su BŽŪP, strategija „Nuo ūkio iki stalo“, miškų strategija ir biologinės įvairovės strategija. Poveikis nacionaliniams biudžetams taip pat atsirastų prekiaujant LULUCF kreditais, todėl galėtų būti sukurta pajamų valstybėms narėms, kurios viršija savo tikslus.

Ar bus dar koks nors didelis poveikis?

Siūlomi tikslai atitinka valstybių narių klimato kaitos švelninimo ir anglies dioksido absorbavimo pajėgumus ir turėtų užtikrinti teisingą naudos ir pastangų paskirstymą.

Proporcingumo principas

Manoma, kad tinkamiausia galimybė yra proporcinga aukštesniems pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą iniciatyvos klimato srities tikslams ir poveikio klimatui neutralumo tikslui 2050 m.

D. Tolesni veiksmai

Kada politika bus persvarstoma?
Teisės aktuose bus numatyta reguliari peržiūra. Tai bus suderinta su kitų teisės aktų, pvz., pasiūlymo dėl Pastangų pasidalijimo reglamento, peržiūra.